

Marek Wiendlocha*

NIE CZYNEM, NIE GŁOSEM, A SERCEM – ROLA WARTOŚCI W ZAWODZIE ANIMATORA KULTURY

Przywołane w tytule tekstu wartości, prezentowane przez animatorów kultury, mają bezpośredni wpływ na przekształcenia i charakter współczesnego społeczeństwa. Zawód animatorów kultury, znajdując zastosowanie w wielu płaszczyznach życia społecznego – jego aktualnej sytuacji i aktywizacji – nacechowany jest wartościami, bez których działanie środowiskowe, wzmocnienie i rozwój społeczny w realizacji różnorodnych i ustalonych celów napotykałyby na wiele rozmaitych problemów. W niniejszym artykule dokonano analizy wartości w zawodzie animatora kultury oraz przedstawiono klasyfikacje wartości w animacji. Pokazany został również świat wartości w zawodzie animatora kultury oraz istota zawodu animatora w świetle kształtowania wartości pośród odbiorców kultury.

WARTOŚCI W ANIMACJI

Przyjmuje się, że pojęcie wartości jest podstawową kategorią aksjologii oraz że oznacza ono to wszystko, co uważa się za ważne, a także cenne dla jednostki i grupy społecznej oraz jest godne pożądania, co łączy się z pozytywnymi przeżyciami i stanowi zarazem cel dążeń współczesnego człowieka (Łobocki, 1993).

Określeń wartości jest wiele, a zdaniem Kazimierza Denka żadne z nich nie jest zadowalające. Autor poszukuje potwierdzenia tej tezy w przeświadczeniu, że naukom humanistycznym coraz trudniej jest zamknąć w jednej definicji cały zakres pojęć. Kazimierz Denek uznał, że powodem tego jest zmieniająca się rzeczywistość, której wartości – dziś obowiązujące – w przyszłości okażą się niewystarczające. Zdaniem autora ich ontyczny status jest niemożliwy do stwierdzenia w związku z trudnością definiowania wartości, jednakże kierujący się logiką człowiek najczęściej przyjmuje ich obiektywny i absolutny charakter (Myśliwiec, 2014).

Z pojęciem wartości spotykamy się na co dzień także w działaniach animacyjnych i zawodzie animatora kultury. Pojęcie to jest używane w różnych kontekstach znaczeniowych, ale także przy okazji różnych sytuacji życiowych. Należy stwierdzić, że pojęcie wartości przez zdecydowaną większość społeczeństwa jest rozumiane intuicyjnie. Nie

* Uniwersytet Opolski.

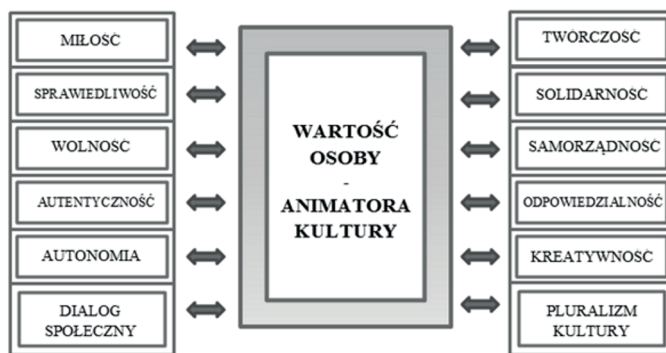

mniej jednak w każdym z tych podejść kryje się pewien kanon postępowania i sposób myślenia. Za Aleksandrem Picuchem (2016) wartości są kruche bez stałego wysiłku człowieka i człowiek jest kruchy bez stałego wysiłku urzeczywistniania wartości.

Należy stwierdzić, że wartości w animacji pomagają nadawać sens życiu ludzkiemu, a ich percepcja pomaga w kształtowaniu się postaw, pod wpływem których pojawia się określona aktywność (Ejsmont, Kosmalska, 2005).

Analizując podstawowe zagadnienia związane z wartościami w zawodzie animatora kultury, ważne jest, aby zwrócić uwagę na prezentowane przez teoretyków. rodzaje wartości

Kontekst klasyfikacji wartości w animacji może zostać zilustrowany dwustronną zależnością pomiędzy wartością nadrzędną a wartościami szczegółowymi, „wspomagającymi”. Wartość osoby, w opisywanym przypadku wartość animatora kultury, zobowiązuje do urzeczywistniania wartości szczegółowych, „wspomagających”, z drugiej strony realizacja wartości szczegółowych warunkuje „wzrost i pełnię” wartości naczelnej (rycina 1).

Ryc. 1. Dwustronna zależność między wartością nadrzędną a wartościami szczegółowymi w animacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie Chałas (2014).

Każda z powyższych wartości implikuje szczegółowe cele w postaci kształtowania określonych postaw i realizacji zadań. Ich treść wypływa z fenomenu poszczególnych wartości. W ten oto sposób struktura aksjologiczna staje się strukturą dynamiczną (Chałas, 2014). Dlatego też praktyka animacyjna charakteryzuje się swoistymi metodami i technikami działania oraz pewnymi założeniami światopoglądowymi opartymi na wątkach personalistycznych. W animacji bardzo ważny jest szacunek dla każdej osoby wyrażający się w poszanowaniu wartości. Wartości osoby jako animatora kultury koncentrują się wokół: miłości, sprawiedliwości, wolności, autentyczności, autonomii, kreatywności, twórczości, pluralizmu kultur, dialogu społecznego, odpowiedzialności, solidarności i samorządności.

Klasyfikacja wartości w animacji jest wyznacznikiem drogi animatorów w działaniu oraz wytworem świata wartości niezbędnych w zawodzie animatora kultury.

ŚWIAT WARTOŚCI W ZAWODZIE ANIMATORA KULTURY

Wartości cechują się pewną nierozzerwalnością powiązaną ze społecznym życiem człowieka, a tożsamość wpływa na okazywanie sobie oraz innym pewnej przynależności do rzeczywistości społecznej.

Analizując zagadnienie wartości w zawodzie animatora kultury, zasadne jest zaprezentowanie zestawienia wartości, którymi kierują się animatorzy kultury czy pracownicy kulturalno-oświatowi w realiach wykonywanego zawodu, zgodnie z przyjętą dwustronną zależnością pomiędzy wartością nadrzędną a wartościami szczegółowymi (tabela 1).

Animacja kultury odwołuje się do standardów podmiotowych budowanych na gruncie personalistycznych systemów filozoficznych i psychologii humanistycznej, nawiązując do antropologicznego, niewartościującego rozumienia kultury, czerpie też z filozofii społecznej i idei społeczeństwa obywatelskiego (Schindler, 2004).

Świat wartości w zawodzie animatora kultury koncentruje się wokół perspektywy postrzegania praktyki życia społeczno-kulturalnego. Przywołując zbiór wartości leżących u podstaw animacji, należy rozpocząć od miłości, która pojmowana jest jako kontakt z innymi, jako małe działanie w grupie pozbawionej hierarchii, a w swej pracy podpartej równością i wspólnym dążeniem do wyznaczonego celu. Animator powinien kierować się także odpowiedzialnością, która realizuje się w trosce o siebie, o innych i o otoczenie, w którym żyje. Odpowiedzialność w wolności nakazuje animatorom kultury dotarcie do jednostki i poczucie obowiązku odpowiedzialności z zastrzeżeniem zasady, iż nie ma możliwości odpowiedzialności za wszystkich. Zawód animatora to również umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji oraz ponoszenia konsekwencji swoich czynów, dlatego autonomia animatorów kultury jest wartością, która w rezultacie powinna się zakończyć możliwością życia w zgodzie z samym sobą. Mianem dialogu społecznego nazwać można całokształt wzajemnych relacji między członkami określonej współpracy w zawodzie animatora kultury. To wartość, która powinna przewyższać wszystkie schematy, a zarazem stać u podstaw każdego działania w celu osiągnięcia zawodowego sukcesu. Twórczość jako kolejna wartość w animacji, nie będąc mocną stroną każdej jednostki, w przypadku animatorów kultury jest pożądana, gdyż zmieniający się świat powoduje nieustanne pogłębianie w człowieku twórczego myślenia, co w konsekwencji przyczynia się do kreatywnego działania przejawiającego się w innowacyjnym oddziaływaniu na otoczenie i odkrywanie rzeczy dotąd nieodkrytych i nieznanych. Rozważając nad zawodem animatorów kultury, należy zwrócić także uwagę na autentyczność w celu uzyskania podwójnego efektu – w pierwszej kolejności umiejętności zaufania samemu sobie, w drugiej uzyskania pewnej określonej spójności działań ludzi z ich wewnętrznymi przekonaniami. Praca animatorów kultury koncentruje się następnie wokół pluralizmu kultur, który realizuje się w uznaniu różnych tożsamości kulturowych, tradycji, obyczajów, zwyczajów czy stylów życia. Działania animacji kultury powinny opierać się na uznaniu praw społeczności do własnej kultury. Analiza świata wartości w zawo-

dzie animatora kultury nie może pominąć solidarności, która zaistnieje tylko wtedy, kiedy każdy – animator i odbiorca – będzie służył innym, jednocześnie korzystając z tego, co inni dają na zasadzie wzajemnej pomocy i współdziałania. W społeczeństwach współczesnych występują trudności z pojęciem sprawiedliwości (wartości w zawodzie animatorów). Dążenie do sprawiedliwości jest procesem złożonym i w opisywanym zagadnieniu rozpoczyna się od wykrycia niesprawiedliwości i jej przyczyn, w konsekwencji następuje przejście do ujawnienia owej niesprawiedliwości i przekazania społecznej informacji o jej złej istocie. Po opisywanych czynnościach animatorzy odpowiadają za wprowadzenie i utrwalenie sprawiedliwości. Jedną z ostatnich wartości jest samorządność realizowana tylko wtedy, gdy ludzie współuczestniczą w procesach podejmowania decyzji ważnych dla społeczności przy współpracy oraz wsparciu ze strony lokalnych władz. Kończąc opisywanie wartości w zawodzie animatora kultury, należy podkreślić znaczenie bardzo istotnej i szeroko pojętej wolności, która staje się wyborem świadomego aktu. Każdy animator staje przed wyborem „wolności od” oraz „wolności do”, ze świadomością, że tylko twórca określonej wolności może przewyciężyć przymus. Kolokwialnie opisując znaczenie wolności w zawodzie animatorów kultury, można przywołać słowa piosenki zespołu Chłopcy z Placu Broni pt. *Kocham wolność*: „Tak niewiele żądam; Tak niewiele pragnę; Tak niewiele widziałem; Tak niewiele zobaczę; Tak niewiele myślę; Tak niewiele znaczę; Tak niewiele słyszałem; Tak niewiele potrafię; Wolność kocham i rozumiem; Wolności oddać nie umiem; Wolność kocham i rozumiem; Wolności oddać nie umiem”.

Tab. 1. Deklarowane wartości w zawodzie animatora kultury na podstawie badań pracowników kulturalno-oświatowych (%)

Wartości	Parametry opisowe					
	1	2	3	4	5	6
	nie ważne	mało ważne	obojętne	ważne	bardzo ważne	średnia arytmetyczna
MIŁOŚĆ (uczucie do osoby bliskiej, rodziny, rodzeństwa, dzieci)	0	0	0,9	11,3	87,7	4,87
ODPOWIEDZIALNOŚĆ (przyjęcie na siebie obowiązku zadbania o kogoś lub o coś)	0	4,8	18,3	53,8	23,1	3,95
AUTONOMIA (samodzielność i niezależność w decydowaniu o sobie)	1,9	3,8	19,2	47,1	27,9	3,95

DIALOG SPOŁECZNY (relacje wewnątrz społeczności, współpraca, ofiarność, rozmowa)	0	3,8	12,3	58,5	25,5	4,06
TWÓRCZOŚĆ (twórcze myślenie, tworzenie czegoś, działanie)	0	0,9	0,9	34,0	64,2	4,62
KREATYWNOŚĆ (praca zespołowa, tworzenie rzeczy nowych, oryginalne rozwiązywanie sytuacji)	0	0	2,8	50,5	46,7	4,44
AUTENTYCZNOŚĆ (zgodność z rzeczywistością treści słów, myśli i czynów, szczerłość, rzetelność)	0	0,9	0,9	32,1	66,0	4,70
PLURALIZM KULTUR (uznanie różnych kultur, zasad, tradycji, zwyczajów obyczajów)	0	20,2	30,8	36,5	12,5	3,41
SOLIDARNOŚĆ (równouprawienie, brak podziału społeczeństwa na uprzywilejowanych i wyzyskiwanych)	0	2,8	15,1	45,3	36,8	4,16
SPRAWIEDLIWOŚĆ (sprawiedliwie oceniać czyjąś pracę, bezstronność, obiektywizm)	0	0	2,8	38,7	58,5	4,56
SAMORZĄDNOŚĆ (współuczestnictwo we wspólnych dziełach dla społeczności)	11,5	29,8	40,4	15,4	2,9	2,68
WOLNOŚĆ (niezależność, możliwość podejmowania decyzji, swoboda wyborów)	0	1,9	0	39,0	59,0	4,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań: Nycz, Nowacka, Wiendlocha (2014).

Dla życia zawodowego animatorów kultury wyśpiewana wolność, jak i opisane wartości stają się kanonem, swoistym dekalogiem, jednak pozostaje pytanie zasadnicze: co lub kto jest gwarantem przestrzegania i realizowania opisanego świata wartości w odpowiedzialny sposób w przestrzeniach animacyjnego działania? Można hipotetycznie założyć, że o tym decyduje każdy animator z osobna i czyni to na własną odpowiedzialność w realizacji lokalnego dzieła animacji lokalnych społeczności.

Fragmentarycznie zaprezentowana część badań ukazuje rolę wartości w życiu animatorów kultury. Metoda sondażu diagnostycznego okazała się trafnym sposobem gromadzenia wiedzy o roli wartości w zawodzie pracowników kulturalno-oświatowych. W badaniach wykorzystano ankietę jako technikę i kwestionariusz ankiety jako narzędzie badawcze. Część metodologiczna wiązała się również z poszukiwaniem odpowiedzi na pytanie problemowe: Jakie wartości występują w zawodzie animatora kultury? Analizując materiał badawczy zwrócono uwagę na najciekawsze aspekty powiązane z tematem roli i występowania wartości w zawodzie animatorów kultury.

CELE I DAŻENIA ANIMATORÓW KULTURY W HIERARCHII WARTOŚCI

Kolejny element rozważań koncentruje się wokół odtworzenia stosunków i relacji Ty i ja, co umożliwi rozwiązywanie problemów i wskazuje na dążenia i cele animatorów kultury w życiu zawodowym, jak i prywatnych planach i aspiracjach. Animacja, będąc w kolokwialnym ujęciu nerwem demokracji, odpowiedzialna jest za pobudzenie i urzeczywistnianie wszystkich aspektów społecznej działalności.

Współczesne czasy są niezwykle trudne w odnajdywaniu i dookreślaniu wartości i dążeń. Wszechobecna globalizacja i pluralizm wartości sprawiają, że nawet animatorzy kultury nie potrafią się odnaleźć, często odczuwając zagubienie. Dopóki jednak człowiek będzie poszukiwał dróg wyjścia z chaosu, zawsze istnieje nadzieja na znalezienie i utrzymanie prawidłowych celów i dążeń w systemie wartości (tabela 2.)

W tabeli można zaobserwować dane dotyczące połączenia życia zawodowego z życiem prywatnym w zawodzie animatorów w aspekcie dążeń i aspiracji. Na życie zawodowe pracowników kultury wpływają relacje rodzinne, życie prywatne i obywatelskie. Można wskazać na dwustronne oddziaływanie jednych zależności na drugie. Priorytetowym dążeniem okazało się osiągnięcie szczęścia rodzinnego. Rodzina i życie prywatne stają się tym, co jest środowiskiem rozwoju i zaangażowania dla współczesnego człowieka (Nycz, Jasiński, 2010). Należy zaznaczyć, że dzięki relacjom rodzinnym oraz funkcjom, które są dobrze realizowane przez rodzinę, można domniemywać, że to rodzina jest środowiskiem dobrego rozwoju, stanowiącego gamę wzorów i wartości nadających sens w pracy i zawodzie animatorów kultury.

Tab. 2. Cele i dążenia animatorów kultury w hierarchii wartości

Lp.	Kategoria odpowiedzi	Średnia arytmetyczna
1	Osiągnięcie szczęścia rodzinnego	4,78
2	Możliwość osiągnięcia niezależności osobistej	4,60
3	Wykonywanie pracy dającej satysfakcję	4,35
4	Doskonalenie własnej osobowości	4,20
5	Osiągnięcie stabilizacji materialnej	4,18
6	Zapewnienie sobie spokojnego życia	4,15
7	Zdobycie maksymalnej wiedzy zawodowej	4,03
8	Zapewnienie sobie awansu społeczno-zawodowego	4,00
9	Uzyskanie prestiżu i poważania w swoim środowisku	3,68
10	Uzyskania prawa do samodzielnego przeżycia własnej biografii	3,50
11	Osiągnięcie wyższej pozycji materialnej od rodziców	3,45
12	Osiągnięcie wysokiej pozycji społeczno-politycznej	3,15

13	Prowadzenie własnego przedsiębiorstwa dochodowego	3,00
14	Zdobycie (sławy) rozgłosu	2,65

Źródło: opracowanie na podstawie: Opar, Piątek (2014).

W tym miejscu zasadne jest stwierdzenie Ryszarda Skrzypniaka (2014): wartości – chociaż nie są jednolicie definiowane – przede wszystkim oznaczają to wszystko, co nie jest neutralne i obojętne, lecz jest cenne, ważne i doniosłe, a przede wszystkim, co stanowi cel ludzkich dążeń. Jest ważne także samo w sobie. Cele i dążenia animatorów kultury są ściśle powiązane z oceną szansy realizacji swoich planów życiowych (tabela 3).

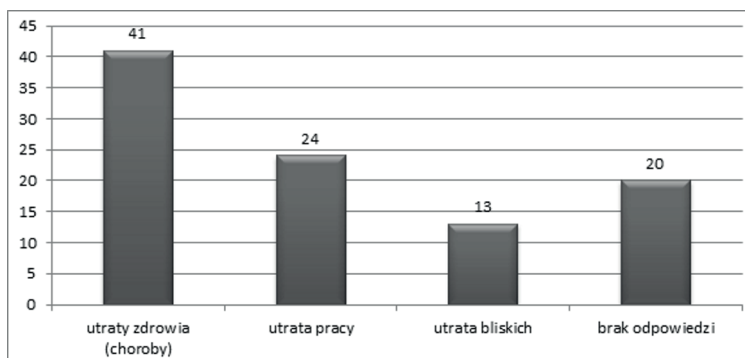
Tab. 3. Ocena szansy realizacji planów życiowych w opinii badanych animatorów kultury

Wskazania	Skala	%
Zdecydowanie optymistyczne	5	24,1
Raczej pozytywne	4	60,2
Trudno powiedzieć	3	13,9
Raczej pesymistyczne	2	1,9
Zdecydowanie pesymistyczne	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań: Nycz, Nowacka, Wiendlocha (2014).

Osoby zatrudnione w zawodzie animatora kultury, posiadające określony system wartości, są zdolne do ilustrowania ich w formułowanych sądach dotyczących identyfikacji ich zakresu podobieństw i różnic oraz racjonalnej oceny szans, również tych związanych z planami na życie. Realizacja planów postrzegana jest jako poznawcza reprezentacja wewnętrznych potrzeb. Można więc uznać, że wartości łączą pojęcia, uczucia, plany, cele, aspiracje i jednocześnie kojarzone są z działaniem – jednym z podstawowych sposobów realizacji w życiu animatorów kultury.

W związku z faktem, iż animatorzy kultury to nie tylko działacze wewnątrz lokalnych społeczności, ale również ludzie dojrzały, świadomie wybierający wartości, którym starają się być wierni, ludzie, którym niejednokrotnie towarzyszą różne lęki, należy wskazać kwestie problemowe oraz przedstawić, czego się najbardziej obawiają w przyszłości (rycina 2). W świadomości ludzi animator to osoba, która świadomie zachęca do działania, wspomaga i stymuluje innych do samodzielnego decydowania, projektowania i realizowania działań. Jednak animator, jak każdy inny człowiek, troszczy się także o siebie. Badania wskazały, że osoby zatrudnione w zawodzie animatorów kultury obawiają się utraty zdrowia oraz w drugiej kolejności utraty pracy. Duża część badanych nie udzieliła odpowiedzi. Fakt ten może być podyktowany nadmiernym optymizmem animatorów kultury wyznających zasadę *carpe diem*, co w perspektywie zawirowanej rzeczywistości i jednocześnie wykonywanego zawodu może wydawać się zasadne.

Ryc. 2. Determinanty obaw związanych z przyszłością wskazywane przez animatorów kultury (liczebność)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań: Nycz, Nowacka, Wiendlocha (2014).

Idea tworzenia siebie w zawodzie animatora kultury w połączeniu z wyznaczonym celem i dążeniem zgodnym z hierarchią wartości idealnie komponuje się ze słowami Charlesa Taylora: „tylko pod warunkiem, że żyję w świecie, w którym historia albo wymogi natury, albo potrzeby moich bliźnich, albo obowiązki obywatelskie, albo głos Boży, albo jakiś inny fakt tego rodzaju ma zasadnicze znaczenie, będę w stanie określić się w sposób nietrywialny” (Taylor, 1996, s. 38).

Ostatnim elementem łączącym klasyfikację wartości w animacji ze światem wartości animatorów kultury oraz celami i dążeniami w hierarchii wartości jest istota wykonywanego opisywanego zawodu oraz odpowiedź na zasadnicze pytanie: dlaczego animatorzy kultury, wykonując swój zawód z pasją i zamiłowaniem, mogą odnieść prawdziwy sukces w życiu prywatnym i zawodowym z poszanowaniem preferowanych wartości adekwatnych i współzależnych ze swoją pracą? Adekwatne uzasadnienia i odpowiedź zawarte zostały w poniższej części.

ISTOTA ZAWODU ANIMATORA W ŚWIETLE WARTOŚCI

Animacja może być ideą próbującą przekształcić rzeczywistość, ale również konkretnym działaniem urzeczywistniającym ideę i istotę zawodu animatora.

Wartości tworzą bowiem fundament społeczny, a wartości animatorów kultury dopełniają system wartości każdej społeczności. Jak zauważa znana socjolog Jadwiga Staniszkis: „w Polsce rozpoczęto proces demontażu społecznego. Rozciąga się definicję rodziny, podważa zasadę, że godność ludzka jest niezbywalna. A to może doprowadzić do zniszczenia społeczeństwa (Staniszkis, 2014, s. 34-35). Jedną z form obrony przed takim rozwojem sytuacji jest szeroko pojęta animacja kultury i obdarzeni odpowiednim systemem wartości animatorzy, którzy bronią niezbywalnej godności jednostki ludzkiej w zróżnicowanych społecznościach.

W XXI wieku zmiany związane z oceną wartości wnoszą wiele innowacji w życiu współczesnego człowieka, także animatora kultury. Dokonuje się wiele przemian społecznych, politycznych i tych związanych z życiem prywatnym. Dlatego tak ważna jest pamięć o własnym „ja” i osobistych wartościach, które w momencie poznania innych osób z określonymi wartościami, staną się jednym z najważniejszych elementów ludzkiej egzystencji. Prawidłowość relacji wewnętrznych zgodna powinna być z myślą filozofii dialogu: otwieranie się na innego, uwzględnianie i akceptacja jego odmiennego nieraz zdania, nie powinna oznaczać rezygnacji z własnego poglądu (Wiendlocha, 2013).

Własny pogląd na życie jest jednoznaczny z własnym systemem wartości. Animatorzy kultury w swoim doskonaleniu zawodowym powinni kierować się przywołaną w tytule tekstu zasadą – *nie czynem, nie głosem, a sercem*, której dopełnieniem powinna być myśl: *Animatorze – animuj się sam!* Niezależnie od pojawiających się odwieczne trzech pytań: „czy animować?”, „co lub kogo animować?” i „jak animować?”, nie ważne, czy realizacja animacji społecznej będzie głośnym wydarzeniem, czy też niewielką inicjatywą, ważne, aby każdy animator kultury w swych działaniach kierował się własnym systemem wartości – sercem. W pracy z innymi animatorzy muszą poprzez swój zawodowy autorytet spotykać się z ludźmi, prowadząc do chęci ich otwarcia na innych i zrozumienia zmieniającego się świata z jednoczesną samorealizującą się animacją w sobie.

BIBLIOGRAFIA

- Chałas, K. (2014). Moc integracyjna wybranych wartości w budowaniu struktur aksjologicznych. W: W. Furmanek, A. Długosz (red.), *Wartości w pedagogice. Aksjologia pedagogiczna, napięcia i współlistnienie różnych wartości*. Rzeszów.
- Ejsmont, M., Kosmalska, B. (2005). *Media, wartości, wychowanie*. Kraków.
- Łobocki, M. (1993). Pedagogika wobec wartości. W: B. Śliwerski (red.), *Kontestacje pedagogiczne*. Kraków.
- Myśliwiec, K. (2014). Uczeń w dobie przemian cywilizacyjnych – wychowanie do życia w społeczeństwie wiedzy. W: W. Furmanek, A. Długosz (red.), *Wartości w pedagogice. Aksjologia pedagogiczna, napięcia i współlistnienie różnych wartości*. Rzeszów.
- Nycz, E., Jasiński, Z., (2010). *Absolwenci Ochotniczych Hufców Pracy. Badanie ich losów, pozycji społecznej i zawodowej w społeczeństwie*. Opole.
- Nycz, E., Nowacka, L., Wiendlocha, M. (2014). *Doskonalenia pracy instytucji kultury w Euroregionie Silesia*. Racibórz.
- Opar, A., Piątek, T. (2014). Życie – kategoria aksjologiczna rzeczywistości społeczno-edukacyjne. W: W. Furmanek, A. Długosz (red.), *Wartości w pedagogice. Aksjologia pedagogiczna, napięcia i współlistnienie różnych wartości*. Rzeszów.

- Piecuch, A. (2016). Studiowanie jako wartość. W: W. Furmanek, A. Długosz (red.), *Wartości w pedagogice. Młodzi Polacy wobec wartości*. Rzeszów.
- Schindler, A. (2004). Czym jest animacja społeczno-kulturalna?. W: K. Hrycyk (red.), *Konteksty animacji społeczno-kulturalnej*. Wrocław.
- Skrzypniak, R. (2014). Aksjologia pedagogiczna – współlistnienie wartości w zróżnicowanych środowiskach. W: W. Furmanek, A. Długosz (red.), *Wartości w pedagogice. Aksjologia pedagogiczna, napięcia i współlistnienie różnych wartości*. Rzeszów.
- Staniszki, J. (2014). Trwa cicha rewolucja. *Plus Minus*, 42.
- Taylor, CH. (1996). *Etyka autentyczności*. Kraków.
- Wiendlocha, M. (2013). Animacja zespołów zadaniowych – wstępna analiza zagadnienia. W: K. Nowak-Wolna, E. Nycz (red.), *Kultura, animacja, zmiana społeczna*. Opole.

NIE CZYNEM, NIE GŁOSEM, A SERCEM – ROLA WARTOŚCI W ZAWODZIE ANIMATORA KULTURY

Słowa kluczowe: animacja kultury, system wartości, świat wartości, zawód animatora

Streszczenie: Artykuł jest analizą wartości w zawodzie animatora kultury oraz prezentuje klasyfikacje wartości w animacji. Pokazuje świat wartości w zawodzie animatora kultury oraz istotę zawodu animatora w świetle kształtowania wartości pośród odbiorców kultury. Istotą w przekazie staje się osobisty pogląd na życie, który jest jednoznaczny z systemem wartości wcielanych w życiu prywatnym i zawodowym. Przesłanie, którym kieruje się autor (animator), – *nie czynem, nie głosem, a sercem*, którego dopełnieniem staje się myśl: *Animatorze, animuj się sam* – skierowane jest do animatorów kultury w aspekcie doskonalenia zawodowego i poprawy jakości pracy, ale i spokoju życia osobistego w kontekście zaprezentowanych wartości.

NOT WITH ACTION, NOT WITH VOICE, BUT WITH HEART – VALUES IN THE PROFESSION OF A CULTURE ANIMATOR

Keywords: culture animation, system of values, world of values, profession of an animator

Abstract: The author analyzes values which appear in the profession of a culture animator and presents classifications of values of animation. He shows the world of values in the profession of a culture animator, as well as the essence of this kind of career in the light of formation of values among receivers of culture. The essence in the message is one's own view on life, which is tantamount to one's own system of values in a private and professional life. The message which the author (animator) is governed by – not with action, not with voice, but with heart – and which is complemented with the thought – “Animator, animate yourself” – is addressed to culture animators in the aspect of professional mastering and improving the quality of work, but also the peace of private life in the context of the values which are presented.

